

Dziesięć lat temu — 2 MW

Dziś — 125 MW

WROCLAW (PAP) — DYNAMICZNIE rozwija się u nas produkcja wielkich maszyn elektrowytwórczych — turbogeneratorów. Pierwszą tego rodzaju maszynę o mocy 2 MW budowano w dolnośląskich zakładach wytwórczych maszyn elektrycznych „Dolmel” w Jawniej — M-5) dziesięć lat temu. W 1956 r. gotowy był prototyp generatora 25 MW, a w trzy lata później zakład wrocławski opuścił agregat o mocy 30 MW z nowoczesnym chłodzeniem wodnym.

Od dwóch lat nasze elektrownie otrzymują z Wrocławia turbogeneratory o mocy 50 MW. również z chłodzeniem wodnym. Obecnie załoga buduje dzieła z kolei taki agregat. W tym czasie na warsztacie montuje się osiem turbogeneratorów o mocy 125 MW.

Pierwszy tej mocy agregat opuścił fabrykę pod koniec ub. roku i wkrótce rozpocznie pracę w elektrowni „Kopin”.

Wrocławskie turbogeneratory dobrze spisują się także w zakładach energetycznych za granicą, m. in. w Maroku, Indii, Związku Radzieckim, Wietnamie i Chinach.

65 rocznica urodzin

B. Podedworneho

WARSZAWA (PAP) — W czwartek 10 bm. minęła 65 rocznica urodzin Bolesława Podedworneho — wiceprezesa NK ZSL i zastępcy przewodniczącego Rady Ministrów.

Prezydium NK ZSL wygłosiło do B. Podedworneho list z gratulacjami i życzeniami, podpisany przez prezesa NK ZSL — Czesława Wycecha.

Posiedzenie KERM

WARSZAWA (PAP) — Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów na posiedzeniu w dniu 10 bm. rozpatrzył i zatwierdził następujące sprawy na I kwartał 1963 r.: plan cen i cen detalicznych oraz dotychczasowych z produkcji i importu na rynek, plan kasowy i kredytowy oraz plan przewozu ładunków kolejami normalnotorowymi.

Uchwalono także uchwałę w sprawie uruchomienia produkcji koncentratów białkowych oraz pasz. Uchwala uchwały i środki w zakresie zwiększenia produkcji i dostaw pasz treściwych dla rolnictwa.

Nr 10 (3558)

12-13 I. 1963 r.

Nakł. 78.155

Cena 70 gr.

Proletariusze — wszystkich krajów, łączcie się!

Gazeta Białostocka

ORGAN KW POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ

MAGAZYN

Fot. Z. Zaremba

Dyskusja o inteligencji na wsi

Rachunek niewymiernych wartości

Najpierw uwaga informacyjna: przed wojną na wsi białostockiej pracowało niespełna 1700 nauczycieli i było blisko 100 tysięcy analfabetów. Motocykl był prawie nieznanym, a rower należał do przedmiotów zbytku. Obecnie po drogach krąży 35 tysięcy motocykli, rowerów jest bodaj trzy razy więcej, a liczba pracujących na wsi pedagogów przekracza 5 tysięcy.

Młodzież kończy nie tylko szkołę podstawową, ale sięga do wyższych szczebli edukacji.

Wielu przedstawicieli wsi posiada dyplomy inżynierów, lekarzy, magistrów różnych dziedzin wiedzy. Spora grupa jest oficerami, technikami, wyspecjalizowanymi fachowcami.

Ten społeczny awans jest trudny do wymierzenia. Truizmem byłoby tu jakiegokolwiek porównania. Droga wiodąca od piąga do skomplikowanej maszyny tylko pozornie jest bardzo odległa. W rzeczywistości, dzięki ogólnym przeobrażeniom ustrojowym i rozbudowującemu się przemysłowi, tysiące ludzi, do niedawna biedujących na marnym skrawku ziemi, zdobyło kwalifikacje, pracę w nowoczesnej fabryce osiągnęło wyższy standard życia. Wszystko to jest oczywiste, zrozumiałe i zupełnie naturalne.

Nie będziemy — przynajmniej na razie — rozpatrywać tych problemów, jakkolwiek są one bardzo ciekawe, lecz zajmiemy się małą dotychczas poruszaną sprawą — pozycją, obowiązkami, rolą i zadaniami poszczególnych zawodów, związanych z rolnictwem. Są zajęcia (nauczyciel, agronom, czasem lekarz) wymagające stałego przebywania na wsi. Jak ci ludzie, wyróżniający się swoją wiedzą, poziomem życia i zdobytym autorytetem — widzą siebie w roli przodownika kulturalnego w środowisku, co robią, aby owe przodownictwo utrzymać? Czy podejmują kroki zmierzające do podciągnięcia wzwojswego otoczenia?

Znaczna grupa zatrudniona jest w rozmaitych instytucjach rolniczych, lub spełniających wobec wsi służebną funkcję. Ich kontakty z mieszkańcami wsi są luźniejsze, o ile nie mieszkają oni w danej miejscowości, lecz jedynie dojeżdżają do pracy, lub odwiedzają określone środowiska z racji pełnionych obowiązków służbowych. Bywają i takie sytuacje, że ktoś mieszka na wsi, ale pracuje w mieście. Przy dzisiejszej dość dobrze już rozwiniętej komunikacji autobusowej, lub posiadaniu własnego motocykla, a czasem auta, problem ten nie nastęrcza większych trudności. Około 4 tysięcy ludzi mieszka na wsi, posiada własną ziemię.

ciąg dalszy na str. 3

...Srebrną drogą przebiegł srebrny zając.

Srebrny promień podkradł się pod sowę.

Sowa patrzy. A tu płatki śniegowe z nieba na ziemię spadają

Jaka tam sowa — to także księżyc.

A śnieg się ustatkował i położył się i leży;

patrz: Promieniowanie blask na śnie.

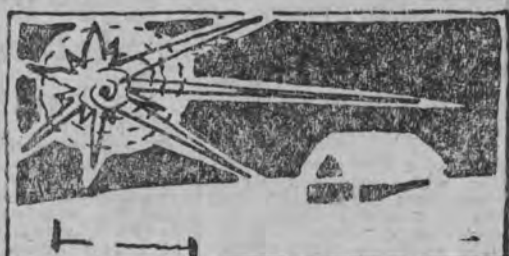
Ruszają się sanie.

Leży śnieg.

(K. I. Gałczyński)

Rys. K. Mozolewski

Zdjęcia nadchodzące obecnie z Katangi świadczą o tym, że gdyby ofensywa wojsk NZ przeciwko siłom marionetki Czombego nie została zatrzymana sprawa secesji Katangi zostałaby zlikwidowana.

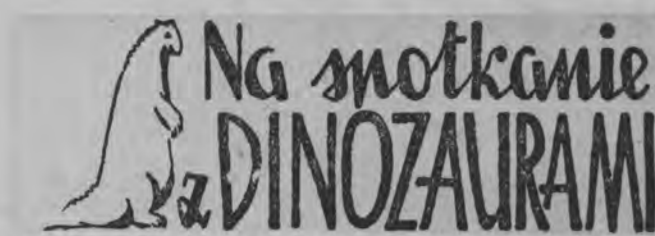
NA ZDJĘCIU: Indyjskie wozy pancerne w akcji przeciwko żandarmerii Czombego.

CAF

Na motkanie dinosaura. Polscy paleontolodzy, choć mogą poszczycić się niemałymi osiągnięciami, a szkoda prof. R. Kozłowskiego...

Teraz polscy naukowcy wyruszą do Mongolii; rok 1963 będzie okresem rekonesansu, pierwszego zwiadu na pustyni Gobi...

DLACZEGO WŁASNIE GOBI?

Dla paleontologów odległa Mongolia jest jednym z najbardziej atrakcyjnych terytoriów na kuli ziemskiej: zarówno Gobi, jak i rejon Wielkiej Jozior są istną kopalnią szczątków zwierząt lądowych...

Gorsze niż wojna

Przyczyna klęski niejednej armii w dziejach ludzkości była choroba, która się wkradała do żołnierskiej szeregów, a nie walki. W 1922-1925 prowadził prace odkrywcze amerykański, odkrywając szczątki gadów z okresu kredowego i trzeciorzędowych ssaków...

Krzyżówka nr 2

Crisscross puzzle grid with 30 numbered squares. Below the grid are 30 numbered clues in Polish, including 'POZIOMO: 1) zaskonny trener basznych bokserów...', 'WYNIK KONKURSU SWIATOWEGO', and 'WYNIKI KONKURSU SWIATOWEGO'.

Telefony zgubią tarczę? Ciekawą innowacją, wprowadzoną do telefonii przed wojną w USA, jest skomowanie tarcz obrotowych do wybierania numeru...

Moda pod znakiem karnawału

Co kraj to obyczaj... Podczas, gdy Węgrki lansują w tym roku proste, krótkie sukienki z nylonem, również malowane goitu...

Wieloletni karnawałowy sezon, który trwa w wielu krajach, przynosi nam nowe pomysły i rozwiązania w dziedzinie mody...

Wieloletni karnawałowy sezon, który trwa w wielu krajach, przynosi nam nowe pomysły i rozwiązania w dziedzinie mody...

Wieloletni karnawałowy sezon, który trwa w wielu krajach, przynosi nam nowe pomysły i rozwiązania w dziedzinie mody...

Wieloletni karnawałowy sezon, który trwa w wielu krajach, przynosi nam nowe pomysły i rozwiązania w dziedzinie mody...

Wieloletni karnawałowy sezon, który trwa w wielu krajach, przynosi nam nowe pomysły i rozwiązania w dziedzinie mody...

Wieloletni karnawałowy sezon, który trwa w wielu krajach, przynosi nam nowe pomysły i rozwiązania w dziedzinie mody...

Wieloletni karnawałowy sezon, który trwa w wielu krajach, przynosi nam nowe pomysły i rozwiązania w dziedzinie mody...

BSM wielokrotną milionerką. Najpierw była grupa entuzjastów i skromne początki w postaci wyremontowanego budynku przy ul. Lipowej...

Reaktywowane zostały sekcje siatkówki mężczyzn i ping-pongu. Siatkarska trenowała będą pod okiem Zdzisława Sopki...

Przystępujący do przetargu winni wpłacić wadium w wysokości 10 proc. ceny wywoławczej, najpóźniej w przeddzień przetargu...

Warunki pracy i płacy oraz mieszkaniowe do omówienia na miejscu z zastrzeżeniem iż Rejon nie zwraca kosztów przejazdu...

Pracownika na stanowisko KIEROWNIKA działu techniczno-administracyjnego z wyższym wykształceniem i odpowiednią praktyką...

Pracowników na stanowiska: KIEROWNIK TARTAKÓW, GŁÓWNYCH KSIĘGOWYCH, ZAWIADOWCÓW HALI TARTAKÓW, ZAWIADOWCÓW SKŁADU TARCZY...

Pracownika na stanowisko KIEROWNIKA działu techniczno-administracyjnego z wyższym wykształceniem i odpowiednią praktyką...

Pracowników na stanowiska: KIEROWNIK TARTAKÓW, GŁÓWNYCH KSIĘGOWYCH, ZAWIADOWCÓW HALI TARTAKÓW, ZAWIADOWCÓW SKŁADU TARCZY...

Pracownika na stanowisko KIEROWNIKA działu techniczno-administracyjnego z wyższym wykształceniem i odpowiednią praktyką...

Pracowników na stanowiska: KIEROWNIK TARTAKÓW, GŁÓWNYCH KSIĘGOWYCH, ZAWIADOWCÓW HALI TARTAKÓW, ZAWIADOWCÓW SKŁADU TARCZY...

Pracownika na stanowisko KIEROWNIKA działu techniczno-administracyjnego z wyższym wykształceniem i odpowiednią praktyką...

Z życia hielskiego Tura

Tur Bielsk Podlaski rozpoczął działalność, mimo że nie posiada na koncie ani grosza i na domiar złego podobny stan dotyczył na rok 1963. Ta przykra sytuacja uległa w najbliższym czasie poprawie...

W ramach wojewódzkiej komisji planowania i gospodarki, która wzięła pod uwagę potrzebę budowy nowego obiektu...

Przystępujący do przetargu winni wpłacić wadium w wysokości 10 proc. ceny wywoławczej, najpóźniej w przeddzień przetargu...

Warunki pracy i płacy oraz mieszkaniowe do omówienia na miejscu z zastrzeżeniem iż Rejon nie zwraca kosztów przejazdu...

Pracownika na stanowisko KIEROWNIKA działu techniczno-administracyjnego z wyższym wykształceniem i odpowiednią praktyką...

Pracowników na stanowiska: KIEROWNIK TARTAKÓW, GŁÓWNYCH KSIĘGOWYCH, ZAWIADOWCÓW HALI TARTAKÓW, ZAWIADOWCÓW SKŁADU TARCZY...

Pracownika na stanowisko KIEROWNIKA działu techniczno-administracyjnego z wyższym wykształceniem i odpowiednią praktyką...

Pracowników na stanowiska: KIEROWNIK TARTAKÓW, GŁÓWNYCH KSIĘGOWYCH, ZAWIADOWCÓW HALI TARTAKÓW, ZAWIADOWCÓW SKŁADU TARCZY...

Pracownika na stanowisko KIEROWNIKA działu techniczno-administracyjnego z wyższym wykształceniem i odpowiednią praktyką...

Pracowników na stanowiska: KIEROWNIK TARTAKÓW, GŁÓWNYCH KSIĘGOWYCH, ZAWIADOWCÓW HALI TARTAKÓW, ZAWIADOWCÓW SKŁADU TARCZY...

Pracownika na stanowisko KIEROWNIKA działu techniczno-administracyjnego z wyższym wykształceniem i odpowiednią praktyką...

Z życia hielskiego Tura. Tur Bielsk Podlaski rozpoczął działalność, mimo że nie posiada na koncie ani grosza i na domiar złego podobny stan dotyczył na rok 1963...

W ramach wojewódzkiej komisji planowania i gospodarki, która wzięła pod uwagę potrzebę budowy nowego obiektu...

Przystępujący do przetargu winni wpłacić wadium w wysokości 10 proc. ceny wywoławczej, najpóźniej w przeddzień przetargu...

Warunki pracy i płacy oraz mieszkaniowe do omówienia na miejscu z zastrzeżeniem iż Rejon nie zwraca kosztów przejazdu...

Pracownika na stanowisko KIEROWNIKA działu techniczno-administracyjnego z wyższym wykształceniem i odpowiednią praktyką...

Pracowników na stanowiska: KIEROWNIK TARTAKÓW, GŁÓWNYCH KSIĘGOWYCH, ZAWIADOWCÓW HALI TARTAKÓW, ZAWIADOWCÓW SKŁADU TARCZY...

Pracownika na stanowisko KIEROWNIKA działu techniczno-administracyjnego z wyższym wykształceniem i odpowiednią praktyką...

Pracowników na stanowiska: KIEROWNIK TARTAKÓW, GŁÓWNYCH KSIĘGOWYCH, ZAWIADOWCÓW HALI TARTAKÓW, ZAWIADOWCÓW SKŁADU TARCZY...

Pracownika na stanowisko KIEROWNIKA działu techniczno-administracyjnego z wyższym wykształceniem i odpowiednią praktyką...

Pracowników na stanowiska: KIEROWNIK TARTAKÓW, GŁÓWNYCH KSIĘGOWYCH, ZAWIADOWCÓW HALI TARTAKÓW, ZAWIADOWCÓW SKŁADU TARCZY...

Pracownika na stanowisko KIEROWNIKA działu techniczno-administracyjnego z wyższym wykształceniem i odpowiednią praktyką...

MECHANIKI lub ślusarza ze znajomością maszyn... RZEMIESLNIKÓW do naprawy parosil, wiecznych piór i napełniania długopisów...

Pracownika na stanowisko KIEROWNIKA działu techniczno-administracyjnego z wyższym wykształceniem i odpowiednią praktyką...

Pracowników na stanowiska: KIEROWNIK TARTAKÓW, GŁÓWNYCH KSIĘGOWYCH, ZAWIADOWCÓW HALI TARTAKÓW, ZAWIADOWCÓW SKŁADU TARCZY...

Pracownika na stanowisko KIEROWNIKA działu techniczno-administracyjnego z wyższym wykształceniem i odpowiednią praktyką...

Pracowników na stanowiska: KIEROWNIK TARTAKÓW, GŁÓWNYCH KSIĘGOWYCH, ZAWIADOWCÓW HALI TARTAKÓW, ZAWIADOWCÓW SKŁADU TARCZY...

Pracownika na stanowisko KIEROWNIKA działu techniczno-administracyjnego z wyższym wykształceniem i odpowiednią praktyką...

Pracowników na stanowiska: KIEROWNIK TARTAKÓW, GŁÓWNYCH KSIĘGOWYCH, ZAWIADOWCÓW HALI TARTAKÓW, ZAWIADOWCÓW SKŁADU TARCZY...

Pracownika na stanowisko KIEROWNIKA działu techniczno-administracyjnego z wyższym wykształceniem i odpowiednią praktyką...

Pracowników na stanowiska: KIEROWNIK TARTAKÓW, GŁÓWNYCH KSIĘGOWYCH, ZAWIADOWCÓW HALI TARTAKÓW, ZAWIADOWCÓW SKŁADU TARCZY...

Pracownika na stanowisko KIEROWNIKA działu techniczno-administracyjnego z wyższym wykształceniem i odpowiednią praktyką...

Pracowników na stanowiska: KIEROWNIK TARTAKÓW, GŁÓWNYCH KSIĘGOWYCH, ZAWIADOWCÓW HALI TARTAKÓW, ZAWIADOWCÓW SKŁADU TARCZY...

Pracownika na stanowisko KIEROWNIKA działu techniczno-administracyjnego z wyższym wykształceniem i odpowiednią praktyką...

komunikaty

TOWARZYSTWO KRZEWIENIA WIEDZY PRAKTYCZNEJ W BIAŁYMSTOKU podaje do wiadomości, iż w bieżącym roku przystąpiło do organizacji na terenie wsi i miast...

Przystępujący do przetargu winni wpłacić wadium w wysokości 10 proc. ceny wywoławczej, najpóźniej w przeddzień przetargu...

Pracownika na stanowisko KIEROWNIKA działu techniczno-administracyjnego z wyższym wykształceniem i odpowiednią praktyką...

Pracowników na stanowiska: KIEROWNIK TARTAKÓW, GŁÓWNYCH KSIĘGOWYCH, ZAWIADOWCÓW HALI TARTAKÓW, ZAWIADOWCÓW SKŁADU TARCZY...

Pracownika na stanowisko KIEROWNIKA działu techniczno-administracyjnego z wyższym wykształceniem i odpowiednią praktyką...

Pracowników na stanowiska: KIEROWNIK TARTAKÓW, GŁÓWNYCH KSIĘGOWYCH, ZAWIADOWCÓW HALI TARTAKÓW, ZAWIADOWCÓW SKŁADU TARCZY...

Pracownika na stanowisko KIEROWNIKA działu techniczno-administracyjnego z wyższym wykształceniem i odpowiednią praktyką...

Pracowników na stanowiska: KIEROWNIK TARTAKÓW, GŁÓWNYCH KSIĘGOWYCH, ZAWIADOWCÓW HALI TARTAKÓW, ZAWIADOWCÓW SKŁADU TARCZY...

Pracownika na stanowisko KIEROWNIKA działu techniczno-administracyjnego z wyższym wykształceniem i odpowiednią praktyką...

przetargi

POWIATOWY ZWIĄZEK KÓLEK ROLNICZYCH W DĄBROWIE ogłasza przetarg nieograniczony na sprzedaż samochodu Dabrowe marki M-20...

Przystępujący do przetargu winni wpłacić wadium w wysokości 10 proc. ceny wywoławczej, najpóźniej w przeddzień przetargu...

Pracownika na stanowisko KIEROWNIKA działu techniczno-administracyjnego z wyższym wykształceniem i odpowiednią praktyką...

Pracowników na stanowiska: KIEROWNIK TARTAKÓW, GŁÓWNYCH KSIĘGOWYCH, ZAWIADOWCÓW HALI TARTAKÓW, ZAWIADOWCÓW SKŁADU TARCZY...

Pracownika na stanowisko KIEROWNIKA działu techniczno-administracyjnego z wyższym wykształceniem i odpowiednią praktyką...

Pracowników na stanowiska: KIEROWNIK TARTAKÓW, GŁÓWNYCH KSIĘGOWYCH, ZAWIADOWCÓW HALI TARTAKÓW, ZAWIADOWCÓW SKŁADU TARCZY...

Pracownika na stanowisko KIEROWNIKA działu techniczno-administracyjnego z wyższym wykształceniem i odpowiednią praktyką...

Pracowników na stanowiska: KIEROWNIK TARTAKÓW, GŁÓWNYCH KSIĘGOWYCH, ZAWIADOWCÓW HALI TARTAKÓW, ZAWIADOWCÓW SKŁADU TARCZY...

Pracownika na stanowisko KIEROWNIKA działu techniczno-administracyjnego z wyższym wykształceniem i odpowiednią praktyką...

W BIAŁYMSTOKU TEATRY. Teatr im. Al. Węgrów - w piątek 19.30; w niedzielę 10.30; w sobotę 19.30; w niedzielę 10.30...

W WOJEWÓDZTWIE. Teatr Lulek - w sobotę 19.30; w niedzielę 10.30; w sobotę 19.30; w niedzielę 10.30...

W BIAŁYMSTOKU. Teatr im. Al. Węgrów - w piątek 19.30; w niedzielę 10.30; w sobotę 19.30; w niedzielę 10.30...

W BIAŁYMSTOKU. Teatr im. Al. Węgrów - w piątek 19.30; w niedzielę 10.30; w sobotę 19.30; w niedzielę 10.30...

W BIAŁYMSTOKU. Teatr im. Al. Węgrów - w piątek 19.30; w niedzielę 10.30; w sobotę 19.30; w niedzielę 10.30...

W BIAŁYMSTOKU. Teatr im. Al. Węgrów - w piątek 19.30; w niedzielę 10.30; w sobotę 19.30; w niedzielę 10.30...

W BIAŁYMSTOKU. Teatr im. Al. Węgrów - w piątek 19.30; w niedzielę 10.30; w sobotę 19.30; w niedzielę 10.30...

W BIAŁYMSTOKU. Teatr im. Al. Węgrów - w piątek 19.30; w niedzielę 10.30; w sobotę 19.30; w niedzielę 10.30...

W BIAŁYMSTOKU. Teatr im. Al. Węgrów - w piątek 19.30; w niedzielę 10.30; w sobotę 19.30; w niedzielę 10.30...

W BIAŁYMSTOKU. Teatr im. Al. Węgrów - w piątek 19.30; w niedzielę 10.30; w sobotę 19.30; w niedzielę 10.30...

W BIAŁYMSTOKU. Teatr im. Al. Węgrów - w piątek 19.30; w niedzielę 10.30; w sobotę 19.30; w niedzielę 10.30...

W BIAŁYMSTOKU. Teatr im. Al. Węgrów - w piątek 19.30; w niedzielę 10.30; w sobotę 19.30; w niedzielę 10.30...

Dom wypoczynkowy Rzemiosła w Zakopanem

Co kraj to obyczaj

Stali bywalcy jednego z najlepszych barów hotelowych w San Francisco...
W USA zastosowano maszynę matematyczną z kategorii „elektronowych mózgów” do kontroli...
System „elektronowej kontroli” podatków ma zostać w pełni rozbudowany do roku 1966.

Elektronowy kontroler podatkowy

W USA zastosowano maszynę matematyczną z kategorii „elektronowych mózgów” do kontroli...
System „elektronowej kontroli” podatków ma zostać w pełni rozbudowany do roku 1966.

Przyjacielem twoim jest nie ten, kto cię chwali, lecz ten, kto pragnie, być godny byt chwwały.
J. W.

Kupiła męża

Pani Dorothy Alzman z USA przez cały rok nosiła żalobę po zmarłym mężu. Potem doszła do wniosku, że 35-letnia kobieta nie powinna rezygnować ze szczęścia osobistego. W charakterze „szczęścia” wystąpił pan Quentin Babcock.

Włoskie dziewczęta są krótko trzymane przez swych rodziców. Można więc zrozumieć przerażenie zakochanej młodej pary, która spostrzegła, że zegar wskazuje godzinę 2.40, a z parku do domu daleko.

Oczywiście, że nie zapomnieliśmy o myśliwych, jako iż sezon polowań na grubego zwierza w pełni. Prawda, minęły czasy, kiedy to nasze puszcze i ogromne knieje zamieszkiwały tury. niedźwiedzie i — jak niektórzy przypuszczają — egzotyczne już dziś lemury. Dlatego czytelnicy się zdziwią, że 66 lat temu upolowano w Polsce...
KROKODYL W... WIŚLE
Nie jest to żadna myśliwska anegdota, ale fakt jak najbardziej autentyczny. Krakowski dziennik „Czas” z roku 1897 informował, że właściciel drukarni p. Anczyce ustrzelił w Wiśle koło Mogiły krokodyla, który długi był na 2 metry, a ważył 29,5 kg.

Komu to potrzebne?

Młody chłopiec, sklepowy, Allan Hoffmann z Johannesburga uznał, że wazenie soli i ścieranie kurzu z półek jest zajęciem niegodnym prawdziwego mężczyzny. Postanowił dokonać jakiegoś czynu, który przyniosłby mu sławę i rozgłos. W tym celu zaczął się zamknąć do klatki, gdzie znajdowało się 20 dorosłych pytonów. Spędził tak całe dwa tygodnie.

Gdy mama ma katar... FOT - CAF

3. 11 + 11 = 12
2. 0 - szóstka:
1. XERKES = X
„Gabineta osobliwości”
„Rozwiązanie zagadek”

W dzisiejszej „Skrzynce” znajdziecie Czytelnicy perełki języka urzędniczego i neologizmy. Jakimi wzbogacającą naszą mowę niektóre instytucje.
„usługi lazienkowe...”
„Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkalniowej Prezydium PRN w Grajewie.”
„niesubordynarna obsługa...”
„reklamant...”
„W odpowiedzi na pismo podane na zbrocu niniejszego...”
„pod względem pocztowym...”
„organ do spraw lokalowych...”

Lenistwo.... FOT - CAF

— Proszili, żeby im zrobić pamiątkowe zdjęcie... pod choinką! Rys. H. Derwich

zerył, z obawy przed odpowiedzialnością, nie powiadomił władz o ucieczce krokodyla”.
Teraz już wszystko jest jasne. Prawdopodobnie gdyby podobny wypadek zdarzył się dziś u nas w Białymstoku — do krokodyla nie potrzeba byłoby strzelać. Po prostu w czarnej Białej ten egzotyczny zwierzę po kilku minutach by zdechł.

tu na powrót nie ma: 2. Nie jest to jazda dla zabawy: 3. Dzieci, nie mające rozumu, za bilet nie płacą; 4. Uprasza się inszego pakunku nie trać, tylko dobre uczynki, bo inaczej to się spóźni na pociąg, albo zostanie na przedostatniej stacji...”
Czegóż to nie wymyślali nasi rodacy, aby tylko szedł „interes”.

bywa”. „Ten kogut z kokosza szanownych gości na piwo prosza”. „Cztery nogi u stolika możesz zalać gardziółką”.

BILETY DO RAJU
Kiedy jesteśmy już w Krakowie sprzed kilkudziesięciu laty warto wspomnieć, o jeszcze jednym curiosum, a mianowicie o sprzedawanych masowo na wilejskich odpustach...
Kiedy jesteśmy już w Krakowie sprzed kilkudziesięciu laty warto wspomnieć, o jeszcze jednym curiosum, a mianowicie o sprzedawanych masowo na wilejskich odpustach...
Kiedy jesteśmy już w Krakowie sprzed kilkudziesięciu laty warto wspomnieć, o jeszcze jednym curiosum, a mianowicie o sprzedawanych masowo na wilejskich odpustach...

TU GOŁA, WECUJA...
Często nie podobają się nam banalne, nieciekawe szyldy sklepowe, nawet te z wielobarwnymi neonami. Dlatego postanowiliśmy przypomnieć naszym handlowcom kilka pomysłów szyldów warszawskich sprzed stu lat. Oto one: „Tu goła, wecuja i ćwicza chłopców w cyrulictwie oraz Kurierzy do czytania”, „Majster obuwia robi buty i trzewiki a przytem ma czynności od-

ZAGADKI
Julian Tuwim zbierał różne stare zagadki, zwłaszcza takie, które dotyczyły działań arytmetycznych. Oto 3 zagadki, których rozwiązanie znajdziecie na tej samej stronie „Magazy-nu”. Zagadka pierwsza: „Jaki król perski, podzielony przez pewien gatunek hiszpańskiego wina = X?” druga — „Mam tego osiem sztuk, zabierz mi zero, a zostanie szóstka”, trzecia zagadka — „Jak z tego półtuzina jedynie zrobić tuzin: 1, 1, 1, 1, 1, 1?”
Pomyślcie, a z pewnością szybko znajdziecie rozwiązanie. Jeśli nie — poszukajcie na tej samej stronie „Magazy-nu”.

JERZY EDIGEY STRZASZ na dancingu

— Oczywiście! Mieszkałam wtedy w Warszawie i pamiętam dobrze ten straszny dzień. Tysiące, setki tysięcy uciekinierów zatłoczyły wszystkie szosy, hamując do reszty ruchy oddziałów wojskowych. A na pogodnym niebieskim niebie pojawiały się coraz to nowe fale samolotów hitlerowskich, mające ułatwione zadanie bombardowania i ostrzeliwania z karabinów maszynowych bezbronne, uciekające tłumy. Romski ze swoim szefem dojechali samochodem do Lublina. Tutaj — jak opowiadał później dependent — poszedł on do miasta szukać benzyny, a notariusz pozostał w samochodzie. Wtedy właśnie rozpoczął się ten straszny nałot na Lublin, w którym zginęło tysiące ludzi, między innymi znany malarz kwiatów Eismont Tego dnia właśnie przywiózł on z Warszawy do Lublina „Grunwald” Matejki i również poszedł do miasta, aby wyszukać bezpieczną kryjówkę dla słynnego arcydzieła. W naloście zginął także notariusz, a jak twierdził później dependent, samochód ze wszystkimi księgami i pieczęciami spłona! trafiłony bomba.
— Słucham tego jak powieści. Jak przez mgłę przypominam sobie wkroczenie Niemców do Łodzi. Byłem wówczas małym chłopcem.
— Otóż pan Romski nie zdołał dotrzeć do Rumuni, ale nie wrócił też do Łodzi. Orientował się dobrze, że nie ma tu po co wracać. Wylądował w Warszawie, gdzie okupacja niemiecka mimo wszystko nie była tak ciężka jak na ziemiach przyłączonych do „Reichu”. W tym czasie masę ludzi z Łodzi uciekło do Warszawy, a wielu uciekało dalej

na wschód. Granica Generalnej Guberni i ZSRR przebiegała na rzece Bug w odległości niecałych 100 km od Warszawy. Tysiące ludzi uciekało tą drogą.
— Ciągłe nie widzę jeszcze związku tych wydarzeń z majątkiem pana Romskiego.
— Notariat w Łodzi został oczywiście przez hitlerowców zamknięty. Natomiast w Warszawie, jak i w całym Generalnym Gubernatorstwie, obowiązywało nadal dawne cywilne prawo polskie. Istniały, sady, funkcjonowała hipoteka, pracowały kancelarie notarialne. Z jednym tylko wyjątkiem. Żydom nie wolno było dokonywać żadnych transakcji, a w szczególności kupować i sprzedawać nieruchomości. Wtedy to właśnie w Warszawie pojawiło się bardzo dużo aktów notarialnych zawartych rzekomo w Łodzi, w miesiącach poprzedzających wybuch wojny. Wszystkie te akty dziwnym trafem pochodziły z kancelarii tego notariusza, u którego pracował Romski, a który zginął w Lublinie. Autentyczność tych aktów nie można było nigdy sprawdzić. Przecież repertoria spłoneły w samochodzie.
— Rozumiem — domyślił się porucznik — Romski ocalił jednak pieczęcie i fabrykował te akty w Warszawie, każąc sobie za to grubo płacić.
— Musi pan wziąć pod uwagę, że z punktu ówczesnej okupacyjnej moralności postępowanie Romskiego bynajmniej nie było przestępstwem. Po prostu pomagał on oszukiwać władze okupacyjne i umożliwiał ludziom, przeważnie Żydom, sprzedaż ich nieruchomości, co nieraz ratował ich od śmierci. Uzyskane w ten sposób pieniądze pozwalały niektórym na opłacenie ucieczki do Związku Radzieckiego, względnie w późniejszym okresie, już po napaści Hitlera na ZSRR, na ukrywanie się na terenie Generalnej Guberni. Tego rodzaju, jak byśmy to dzisiaj nazwali, „przestępstw gospodarczych”, nie uważało się wówczas za nic złego. Ja sama przez dwa lata roznosiłam po różnych knajpach bimbier, który mój brat pędził do spółki z jednym dziennikarzem na Targówku.
— No, tak bardzo etyczne też to nie było. Bądź co bądź Romski wykorzystywał przymusową sytuację tych ludzi.
— Niewątpliwie. Toteż do dziś kategorycznie zaprzecza, jakoby zajmował się tego rodzaju transakcjami.
Pani Basia upiła łyk swojej herbaty i ciągnęła dalej:

— Wracając do pana Romskiego, podobno miał ogromne szczęście w interesach. Kupił parę wille i placów w Podkowie Leśnej, ale głównie lokował dochody w złocie i dolarach. Z powodzeniem również grał na czarnej giełdzie. Przed powstaniem uważano go za jednego z „wielkiej czwórki” dyktującej kurs walut. Tak czy inaczej, już wówczas szacowano go na grube tysiące dolarów. Zapomniałam jeszcze dodać, że pan Romski sprowadził do Podkowie Leśnej żonę i syna. Tam też urodziły się jeszcze dwie córki, z których młodsza niebawem zmarła. Pani Romska po nieszczyśliwym trzecim pologu nie odzyskała nigdy w pełni zdrowia i umarła w parę lat po wojnie. Wybuch powstania ani zaskoczył, ani nie dotknął zbytnio interesów Romskiego. Góra czarnej giełdy pracowała w ścisłym porozumieniu z „Delegaturą” rządu londyńskiego, tak, że Romski wiedząc z góry o powstaniu, zlikwidował większość swoich spraw w Warszawie i cały ten okres spokojnie spędził w swojej willi w Podkowie Leśnej.
— Ale od tego czasu upłynęło prawie siedemnaście lat. Jak wielka musiała być fortuna tego pana, żeby ciągle z tego żyć na tak wysokiej stopie?
— Nie przypuszczam, aby ta fortuna uległa jakiemukolwiek uszczupleniu. Jeżeli się jeszcze nie powiększyła.
— Jakto?
— Po interesach warszawskich zaczęły się interesy łódzkie. Po raz drugi zastrzegam się, że powtarzam jedynie pogłoski. Podobno po wojnie znowu, tym razem na terenie Łodzi, zaczęły się zjawiać różne akty notarialne, w których Żydzi sprzedawali swoje domy różnym ludziom. Akty te również nosiły daty ostatnich dni przed napadem hitlerowców na Polskę. I również pochodziły z kancelarii tego samego notariusza.
Przecież to się mogło łatwo wydać?
— W jaki sposób? Żydzi, właściciele tych domów, zginęli w Oświęcimiu lub Treblince.
— Ale gdyby choć jeden z nich ocalał.
(CIAĞ DALSZY NASTĄPI)